



CC

Comissió de Cultura
Parlament de Catalunya

Sessió 20. Dimecres, 1 de març de 2023. XIV legislatura

DOSSIER

ORDRE DEL DIA

1. Compareixença de Joan Abellà Barril, president d'Editors.cat, davant la Comissió de Cultura per a informar sobre el Pla nacional del llibre i la lectura de Catalunya. Tram. 357-00751/13 Comissió de Cultura. Compareixença.
 2. Compareixença d'Izaskun Arretxe Irigoien, directora de la Institució de les Lletres Catalanes, davant la Comissió de Cultura per a informar sobre el Pla nacional del llibre i la lectura de Catalunya. Tram. 357-00752/13 Comissió de Cultura. Compareixença.
 3. Compareixença de Montserrat Ayats Coromina, responsable de la coordinació i l'impuls del Pla nacional del llibre i la lectura, davant la Comissió de Cultura per a informar sobre el Pla nacional del llibre i la lectura de Catalunya. Tram. 357-00753/13 Comissió de Cultura. Compareixença.
 4. Sol·licitud de compareixença d'una representació de l'Associació Alquimistes Teatre davant la Comissió de Cultura perquè exposi el seu posicionament sobre l'accés a la cultura a partir de l'experiència del teatre integratiu. Tram. 356-01094/13 Maria Dolors Sabater i Puig, del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
 5. Proposta de resolució sobre la construcció de la biblioteca central comarcal de Vilafranca del Penedès. Tram. 250-00822/13 Grup Parlamentari d'En Comú Podem. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 407, 39; esmenes: BOPC 456, 20).
 6. Proposta de resolució sobre el respecte dels topònims catalans i aranesos en el Google Maps. Tram. 250-00884/13 Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 448, 114; esmenes: BOPC 482, 39).
-

Punt 5 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre la construcció de la biblioteca central comarcal de Vilafranca del Penedès

250-00822/13

PRESENTACIÓ: GP ECP

Reg. 73845 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 11.10.2022

A la Mesa del Parlament

David Cid Colomer, portaveu, Jessica González Herrera, diputada del Grup Parlamentari d'En Comú Podem, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre la construcció de la Biblioteca central comarcal de Vilafranca del Penedès, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Cultura, amb el text següent:

Exposició de motius

Vilafranca del Penedès ha estat històricament una vila cultural, amb una gran i valuosa nòmina d'autors i escriptors. La cultura, a més, ha estat una gran eina de cohesió social i de desenvolupament econòmic d'aquesta vila.

Vilafranca va ser de les primeres viles catalanes en disposar d'una biblioteca pública el darrer terç del segle XIX. Durant la Segona República, Vilafranca del Penedès convertí la meitat de la caserna en una magnífica biblioteca que funcionà fins els darrers dies de la Guerra Civil espanyola. Durant els primers anys de la recuperació dels ajuntaments democràtics, Vilafranca bastí una nova i magnífica biblioteca a la casa de la família Torras i Bages.

Aquesta excel·lent trajectòria bibliotecària s'ha vist aturada amb el creixement demogràfic que ha experimentat la vila, superant els 30.000 habitants el 2001 i situant-se actualment en els 40.000, sense que hagi augmentat l'oferta bibliotecària. Aquest fet col·loca Vilafranca del Penedès en el sector de viles/ciutats d'entre 30.000 i 70.000 habitants en el Mapa de Lectura Pública de Catalunya o d'entre 30.000 i 50.000 que estableix el Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya, 2010-2020. A aquest creixement de la pròpia vila, cal afegir-hi també l'experimentat per la majoria de pobles de l'entorn proper com Les Cabanyes, Vilobí del Penedès, Guardiola de Font-Rubí, La Granada, Santa Fe del Penedès, Puigdàlber, Pacs del Penedès, Moja, Sant Pere Molanta, Sant Miquel d'Olèrdola o Sant Cugat Sesgarrigues i que tenen com a referència la biblioteca de la capital de la comarca.

En alguns casos, tot i l'esforç dels ajuntaments i d'altres administracions com la Diputació de Barcelona que facilita el servei de Bibliobús, les persones que hi viuen no disposen en aquests pobles d'espais adequats a les seves necessitats com serien les aules d'estudi, les zones de connexió ràpida a internet o els dispositius informàtics d'ús compartit, havent de fer ús dels recursos disponibles a la Biblioteca Torres i Bages, la qual cosa suposa una pressió afegida a l'activitat dels usuaris i usuàries de Vilafranca del Penedès, i situaria la xifra real en més de 50.000 habitants.

Fa vint anys que s'hauria d'haver començat a treballar per adaptar l'oferta bibliotecària als estàndards que fixen la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, però, la ciutat segueix patint el dèficit bibliotecari.

El sistema bibliotecari català es guia pel Mapa de la Lectura Pública de Catalunya, que recull les necessitats de la lectura pública i el tipus de servei bibliotecari que correspon a cada municipi. També, estableix uns mòduls per dimensionar els equipaments, que permeten definir una estructura teòrica bàsica, i recull la realitat actual de serveis de biblioteca pública a Catalunya. L'anàlisi d'aquestes dades permet reconèixer i avaluar els dèficits i prioritzar les actuacions. La darrera edició del Mapa de la Lectura Pública de Catalunya és de 2014 i es va aprovar a través de l'acord de Govern de la Generalitat GOV/107/2014, de 15 de juliol.

Les biblioteques d'avui són equipaments culturals de primer ordre, on les persones de totes les edats, sexe i nivell socioeconòmic poden accedir al coneixement i a la informació. Però malgrat això, no són només equipaments culturals: també són equipaments de proximitat, de participació i de servei als ciutadans i ciutadanes. Les biblioteques són una porta d'accés a la formació continuada i al creixement personal, un espai de relacions i socialització, un espai on compartir la lectura amb altres persones, on escoltar una conferència o participar en un xerrada, on fer una recerca de feina i navegar per internet, un marc adequat per a l'estudi i la reflexió. Les biblioteques són l'equipament cultural més interdisciplinari d'una ciutat i una eina imprescindible per a garantir la igualtat d'oportunitats.

L'actual i única biblioteca de Vilafranca del Penedès, la Torras i Bages (948 m²), fa anys que està saturada, malgrat el bon treball del seu personal. Vilafranca del Penedès hauria de tenir segons estableix la Llei 4/1993 del Sistema Bibliotecari de Catalunya (articles 32 i 34) una Biblioteca central comarcal amb 2.232 m²; i una Biblioteca local de proximitat amb uns 750 m². I, segons el Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya, 2010-2020 del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (2010, pàg. 62, 66, 78-79), Vilafranca del Penedès hauria de disposar d'una biblioteca central comarcal o d'una Biblioteca central urbana, de 5.850 m².

La construcció de la Biblioteca central comarcal de Vilafranca del Penedès és una responsabilitat compartida entre l'Ajuntament de la ciutat, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya.

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya de l'any 2017 van incloure una esmena que contemplava una partida de 2.000.000 € per a la construcció de la Biblioteca comarcal de Vilafranca del Penedès (*Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, 367 de 24.03.2017, p. 56).

Per aquests motius, el Grup Parlamentari d'En Comú Podem presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Aplicar el Mapa de Lectura Pública de Catalunya, la Llei 4/1993 del Sistema Bibliotecari de Catalunya i el Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya, conjuntament amb l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès i la Diputació de Barcelona, i endegar el procés de construcció de la Biblioteca central comarcal de Vilafranca del Penedès.

2. Dotar pressupostàriament aquest compromís per tal que pugui començar a fer-se realitat l'any 2023 amb una partida pressupostària de 2.000.000 €.

Palau del Parlament, 28 de setembre de 2022

David Cid Colomer, portaveu; Jessica González Herrera, diputada, GP ECP

ESMENES PRESENTADES

Reg. 78217 / Admissió a tràmit: Mesa de la CC, 14.12.2022

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA (REG. 78217)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana (1)

De modificació en el punt 1

1. Aplicar el Mapa de Lectura Pública de Catalunya, la Llei 4/1993 del Sistema Bibliotecari de Catalunya i el Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya, conjuntament amb l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès i la Diputació de Barcelona, i endegar el procés de construcció de la Biblioteca central comarcal de Vilafranca del Penedès a partir del moment que el ple municipal aprovi la construcció d'una nova biblioteca central comarcal, i es prevegi la seva inclusió en les línies de subvencions existents en el moment de la seva aprovació.

Esmena 2

GP d'Esquerra Republicana (2)

De modificació en el punt 2

2. Dotar pressupostàriament aquest compromís per tal que pugui començar a fer-se realitat durant aquesta legislatura.

Punt 6 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre el respecte dels topònims catalans i aranesos en el Google Maps

250-00884/13

PRESENTACIÓ: GP ERC

Reg. 77186 i 77591 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 29.11.2022

A la Mesa del Parlament

Marta Vilalta i Torres, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenta la Proposta de resolució de respecte pels topònims catalans i aranesos al Google Maps, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Cultura, amb el text següent:

Exposició de motius

Els topònims formen part del patrimoni cultural immaterial i de la identitat dels pobles i són un element essencial en la identificació dels territoris. Els topònims mostren la història dels llocs, n'expliquen tot sovint les característiques i, com que configuren una part molt important del paisatge lingüístic, conviden naturalment els nouvinguts a integrar-se i aprendre la llengua pròpia del lloc que han escollit per viure.

Tots els pobles tenen relacions amb altres pobles i, per tant, és norma general que totes les llengües adaptin un cert nombre de topònims d'altres llengües a les seves pròpies particularitats fonètiques i ortogràfiques. Això és especialment així amb els topònims referents a grans accidents geogràfics o a ciutats molt populoses. És per això noms de ciutats com Londres, Nova York, Moscou, etc., apareixen amb formes i grafies diverses en les diferents llengües del món, formes que denominem exotopònims. El veïnatge i les relacions històriques sovintejades afavoreixen òbviament l'aparició d'exotopònims amb tradició: les llengües del Mediterrani occidental, per exemple, tenen més topònims tradicionals d'aquesta mateixa àrea que no pas d'àrees més llunyanes com l'Àsia o Oceania. Ara bé, més enllà de les formes per a localitats grans i amb una tradició i un ús consolidat el criteri habitual en toponímia és respectar la forma pròpia de la llengua d'origen tant com sigui possible i sotmetre-la als mínims canvis imprescindibles. És per aquest motiu que en català tenim Londres (i no pas *London) però fem servir Manchester (i no pas *Màntxester), Liverpool (i no pas *Líverpul) i Glasgow i no pas Glàsgou. El dret a triar el propi nom és un dret dels pobles, i en un món en què cerquem el respecte mutu, el respecte pel dret a posar noms és una contribució al respecte entre persones i pobles.

És precisament per la seva funció identificativa que, històricament, els topònims han estat -i continuen essent- objecte de manipulació política. L'intent d'imposar noms nous a tots els racons de les terres sotmeses ha estat i és una pràctica consubstancial a projectes polítics que intenten assimilar les diferències i fan servir la toponímia per mirar d'esborrar la memòria dels pobles que volen fer desaparèixer. És així com, més enllà dels exotopònims habituals, els

poders assimilacionistes poden arribar a reconstruir la toponímia sencera dels pobles que intenten anorrear, fent esforços minuciosos per arribar a disposar d'una toponímia alternativa a l'autòctona fins al més petit detall.

És mitjançant un procés assimilacionista com aquest que, durant com a mínim tres segles, les autoritats de l'Estat espanyol centralista i amb vocació de castellanitzar van anar generant tot de formes alternatives, presumptament castellanes, per tal de substituir la toponímia pròpia de Catalunya i l'Aran. És per tal d'esborrar la catalanitat del país i no pas per necessitats de comunicació o veïnatge que les autoritats absolutistes, centralistes o franquistes van traduir o mig traduir noms (San Baudilio de Llobregat), van estrafer-ne l'ortografia (Tarrassa) o van aferrar-se a grafies antigues (com Montjuich), tot en un intent de privar els catalans de decidir com s'havia de denominar el seu propi territori.

La legislació vigent ha retornat a Catalunya i a la resta de Països Catalans la capacitat de decidir lliurement els seus noms de lloc. Però hi ha a l'Estat espanyol alguns sectors, per fortuna petits, que frisen per retornar a règims anteriors i que pretenen tornar a imposar en la vida pública uns topònims que no tenen i mai no han tingut vigència popular. És el cas, sense anar més lluny, dels editors de la viquipèdia en castellà, que han decidit unilateralment convertir les formes castellanitzades de tota la geografia catalana i aranesa en la forma prioritària de la seva enciclopèdia. És així, per exemple, que els lectors d'aquesta enciclopèdia troben entrades on topònims com Figueras, San Cugat Sasgarriques o San Baudilio de Llusanes ostenten la posició prioritària i la forma pròpia i oficial només es troba dins del text i entre parèntesis.

L'aplicació Google Maps, de l'empresa Google, té diferents versions lingüístiques, segons les preferències indicades o la llengua de navegació per Internet. Els topònims dels mapes es mostren en la llengua pròpia del territori o bé en les formes adaptades d'acord amb els criteris internacionals habituals.

Aquest ús, que es dona en totes les llengües, té, però, una excepció molt important si es consulta Google Maps en castellà, ja que en aquest cas, per als topònims dels territoris de llengua catalana i occitana (ibasca, gallega i asturiana) es troben sistemàticament en la seva forma castellanitzada i no pas en la seva forma oficial. Això és així no sols en els topònims de grans localitats sinó en tota mena d'indrets, de manera que s'hi poden trobar formes com per exemple Ampurias, Panadés, Santañy, Lluchmayor o, Los Puertos de Morella.

Aquestes formes deturpades de topònims propis de la llengua catalana no tenen cap tipus de justificació i són una evident falta de respecte cap a la cultura i cap als ciutadans dels territoris de llengua catalana. És per això que creiem que aquest Parlament i totes les institucions de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià s'haurien de dirigir a Google per tal que esmeni aquesta situació tan anòmala.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Demanar a l'empresa Google que, en la seva versió castellana de l'aplicació Google Maps, faci servir els topònims de Catalunya, d'acord amb els criteris habituals emprats també en la resta de llengües: en la llengua de re-

cepció per als topònims de grans localitats i en la llengua pròpia del territori, el català o l'aranès segons el cas, per a la resta.

2. Instar a totes les institucions del país a adreçar-se a Google per demanar-los que esmenin aquesta situació tan anòmala.

Palau del Parlament, 17 de novembre de 2022

Marta Vilalta i Torres, portaveu GP ERC

ESMENES PRESENTADES

Reg. 84621 / Admissió a tràmit: Mesa de la CC, 26.01.2023

GRUP PARLAMENTARI DE JUNTS PER CATALUNYA (REG. 84621)

Esmena 1

GP de Junts per Catalunya (1)

*De modificació i **addició** al punt 1*

1. Demanar a l'empresa Google ***i altres empreses tecnològiques i plataformes similars (wikipedia, etc.)*** que, en la seva versió castellana de l'aplicació Google Maps ***o corresponents***, facin servir els topònims de Catalunya, d'acord amb els criteris habituals emprats també en la resta de llengües: en la llengua de recepció per als topònims de grans localitats i en la llengua pròpia del territori, el català o l'aranès segons el cas, per a la resta.

Esmena 2

GP de Junts per Catalunya (2)

D'addició d'un nou punt 3

3. *El Parlament de Catalunya insta el govern de la Generalitat a fer les gestions oportunes per exigir a Google que l'algoritme de les cerques no invisibilitzi ni amagui els resultats en llengua catalana a favor de l'espanyol.*
